

**10. RADIONICA REGIONALNOG PRISTUPA ZA REDUKCIJU ZALIHA
(RASR)
KONVENCIONALNOG NAORUŽANJA I MUNICIJE**

**SIGURNOST SKLADIŠTA NAORUŽANJA I MUNICIJE
U BOSNI I HERCEGOVINI**

Šefik Hasanović

Tirana, oktobar 2018. godine

SADRŽAJ:

1. AŽURIRANJE STANJA SKLADIŠTA NAORUŽANJA I MUNICIJE U ORUŽANIM SNAGAMA BiH

2. TRENUTNI NAPORI U MINISTRATSVU ODBRANE BIH U OBEZBJEĐENJU SIGURNOSTI ZALIHA

- 2.1. Smanjenje viškova municije – demilitarizacija municije u 2017. i 2018. godini**
- 2.2. Poboljšanje infrastrukture za skladištenje municije u 2017. i 2018. godini**
- 2.3. Obuka osoblja (preko TRADOC-MTT, SEESAC i dr.)**
- 2.4. Uspostava Centralne laboratorije za ispitivanje hemijske stabilnosti baruta**

SADRŽAJ:

3. IZAZOVI

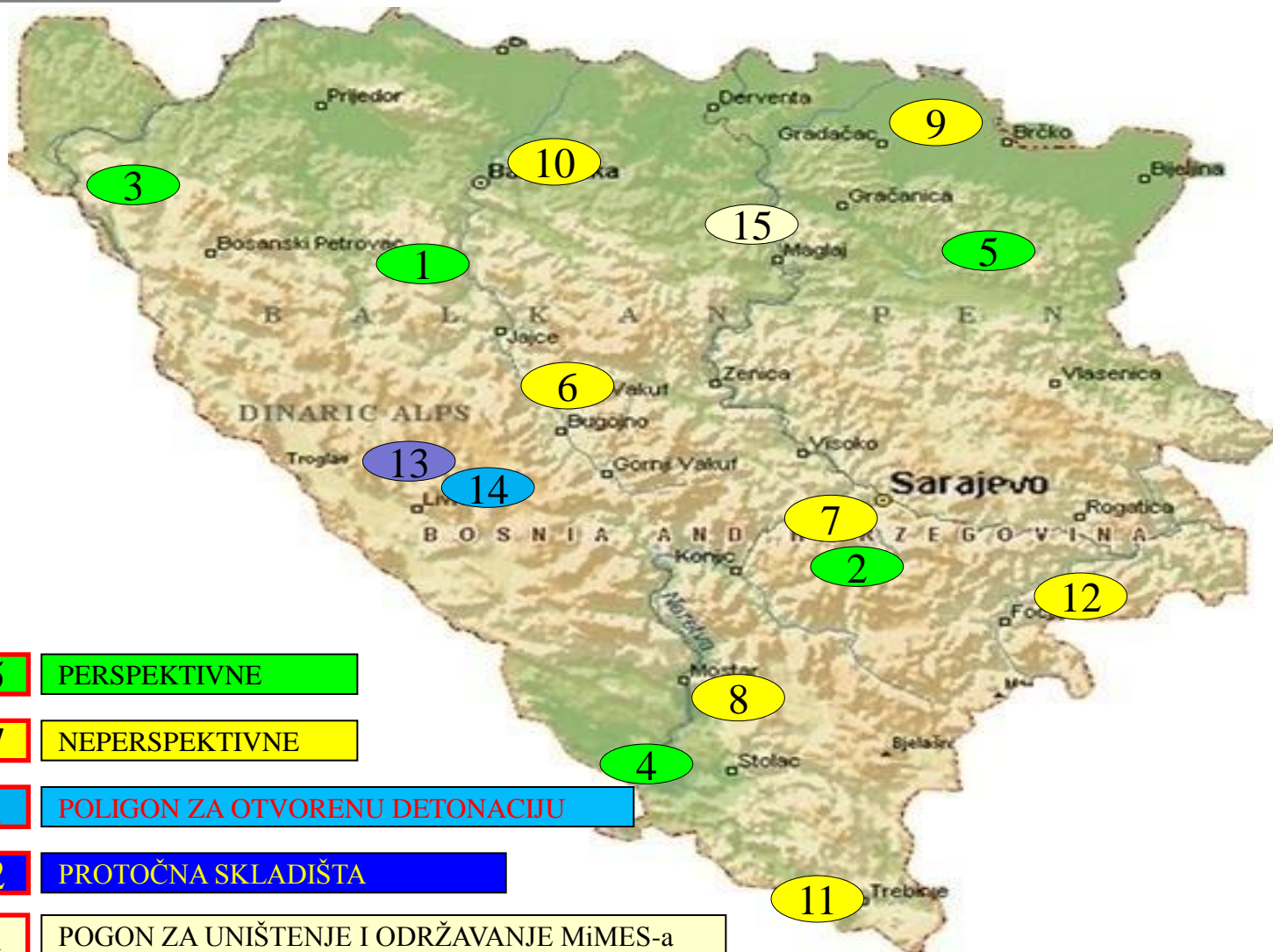
**4. IDENTIFIKOVANI PRIORITETI I POTREBE U
SMISLU FINANSIJSKE I TEHNIČKE PODRŠKE**

**5. MEĐUNARODNA SARADNJA (AKTIVNOSTI U
TOKU I PLANIRANE AKTIVNOSTI)**

1. AŽURIRANJE STANJA SKLADIŠTA NAORUŽANJA I MUNICIJE U OS BiH BiH

1.1. TRENUTNO STANJE SKLADIŠTA MUNICIJE U OS BiH

1	KULA - MRKONJIC G.
2	KRUPA - PAZARIC
3	GRABEŽ - BIHAC
4	GABELA - CAPLJINA
5	KOZLOVAC - TUZLA
6	DALJAN - D. VAKUF
7	BLAZUJ - HADZICI
8	BAČEVIČI - MOSTAR
9	BUKOVA G. - ORASJE
10	KRCMARICE - BANJA L.
11	DUZI - TREBINJE
12	CAR DUSAN- RUDO
13	GLADNA B. - GLAMOČ
14	O. BARBARA - GLAMOČ
15	RzOU iMES - DOBOJ

5 PERSPEKTIVNE

7 NEPERSPEKTIVNE

1 POLIGON ZA OTVORENU DETONACIJU

2 PROTOČNA SKLADIŠTA

1 POGON ZA UNIŠTENJE I ODRŽAVANJE MiMES-a

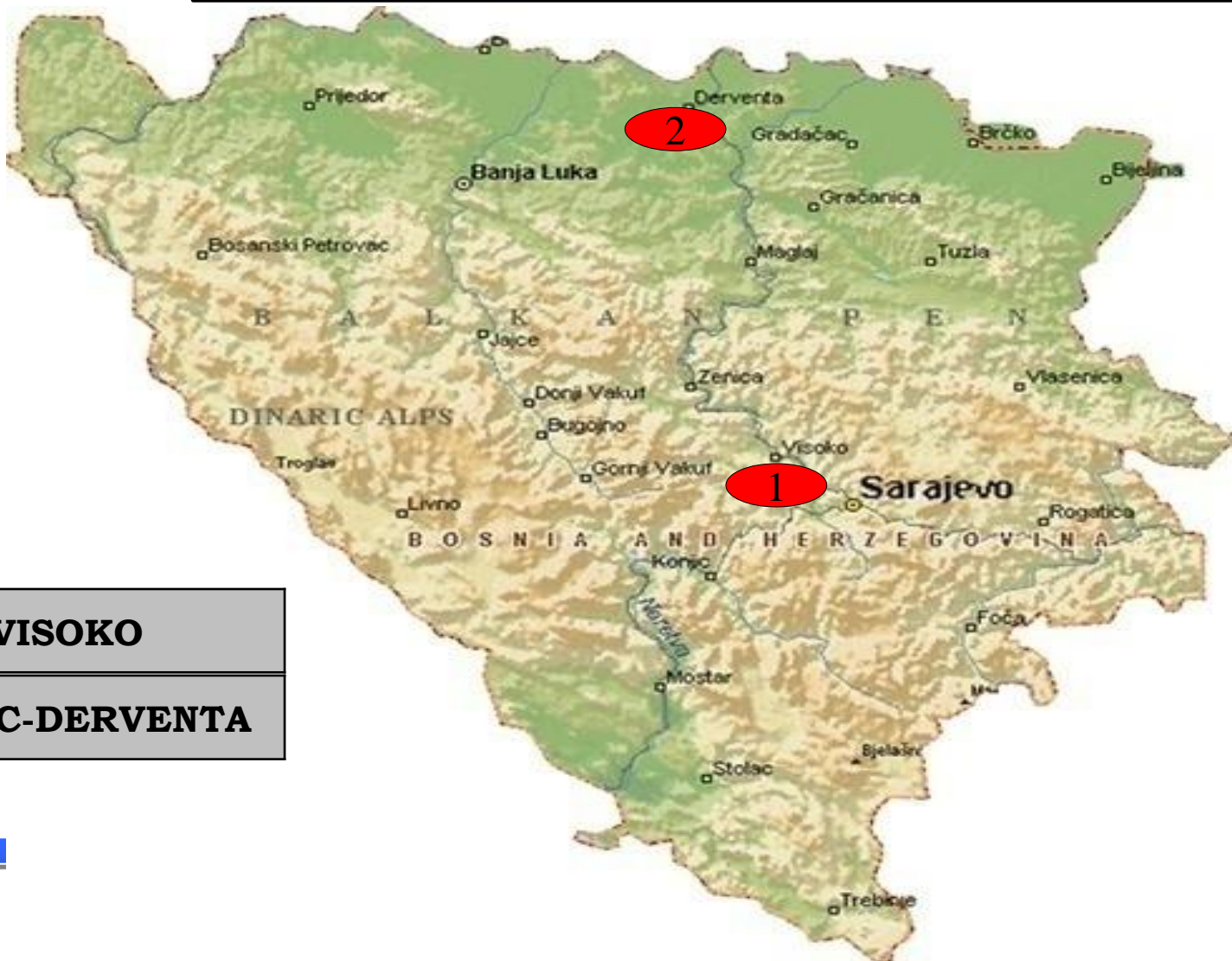
1. AŽURIRANJE STANJA SKLADIŠTA NAORUŽANJA I MUNICIJE U OS BiH BiH

R/b	Naziv lokacije	Mjesto lokacije	Broj objekata	Količina MiMES BRUTO (t)
1.2. TRENUTNO STANJE MUNICIJE U OS BiH				
A) PERSPEKTIVNA SKLADIŠTA MIMES				
1	Gabela	Čapljina	12	1423,4
2	Krupa	Hadžići	21	1574
3	Grabež	Bihać	6	862,4
4	Kula 1/2	M.Grad	36	2824,5
5	Kozlovac	Tuzla	16	931,7
Ukupno na perspektivnim LSM				7615,9
B) NEPERSPEKTIVNA SKLADIŠTA MiMES				
1	Baćevići	Mostar	4	471,6
2	Car Dušan	Rudo	11	1342,9
3	Duži	Trebinje	11	1081,6
4	Daljani	D.Vakuf	15	1380,6
6	Krčmarice	Banja L.	23	1511,1
7	Bukova greda	Orašje	1	157,9
8	Blažuj	Sarajevo	4	751,9
Ukupno na neperspektivnim LSM				6697,5
C) RzOU MiMES i PROTOČNE LSM				
1	RzOU MiMES	Doboj	1	100,5
2	Gladna brda	Glamoč	4	382,5
Ukupno na lokacijama za demilitarizaciju				483,0
UKUPNO:				14796,4

1. AŽURIRANJE STANJA SKLADIŠTA NAORUŽANJA I MUNICIJE U OS BiH BiH

1.3. TRENUTNO STANJE SKLADIŠTA NAORUŽANJA U OS BiH

1	TBT-VISOKO
2	RABIC-DERVENTA

1. AŽURIRANJE STANJA SKLADIŠTA NAORUŽANJA I MUNICIJE U OS BiH BiH

1.4. TRENUTNO STANJE NAORUŽANJA U OS BiH

Oružje/vojnici

a) Početno stanje: **124 025 kom**

b) Nepotrebno = Početno stanje - Potrebno

$$99\ 882 = 124\ 025 - 24\ 143$$

c) Riješen višak = destrukcija+ prodaja+ donacija

$$59\ 894 = 30\ 141 + 29\ 090 + 663$$

Ostatak nepotrebnog oružja (b - c):

$$99\ 882 - 59\ 894 = 39\ 988$$

d) Trenutni višak oružja – **UKUPNO: 39 988 kom**

2. TRENUTNI NAPORI MINISTARSTVA ODBRANE BIH U OBEZBJEĐENJU SIGURNOSTI SKLADIŠTA

2.1. Smanjenje viškova municije – demilitarizacija municije u 2017. i 2018. godini

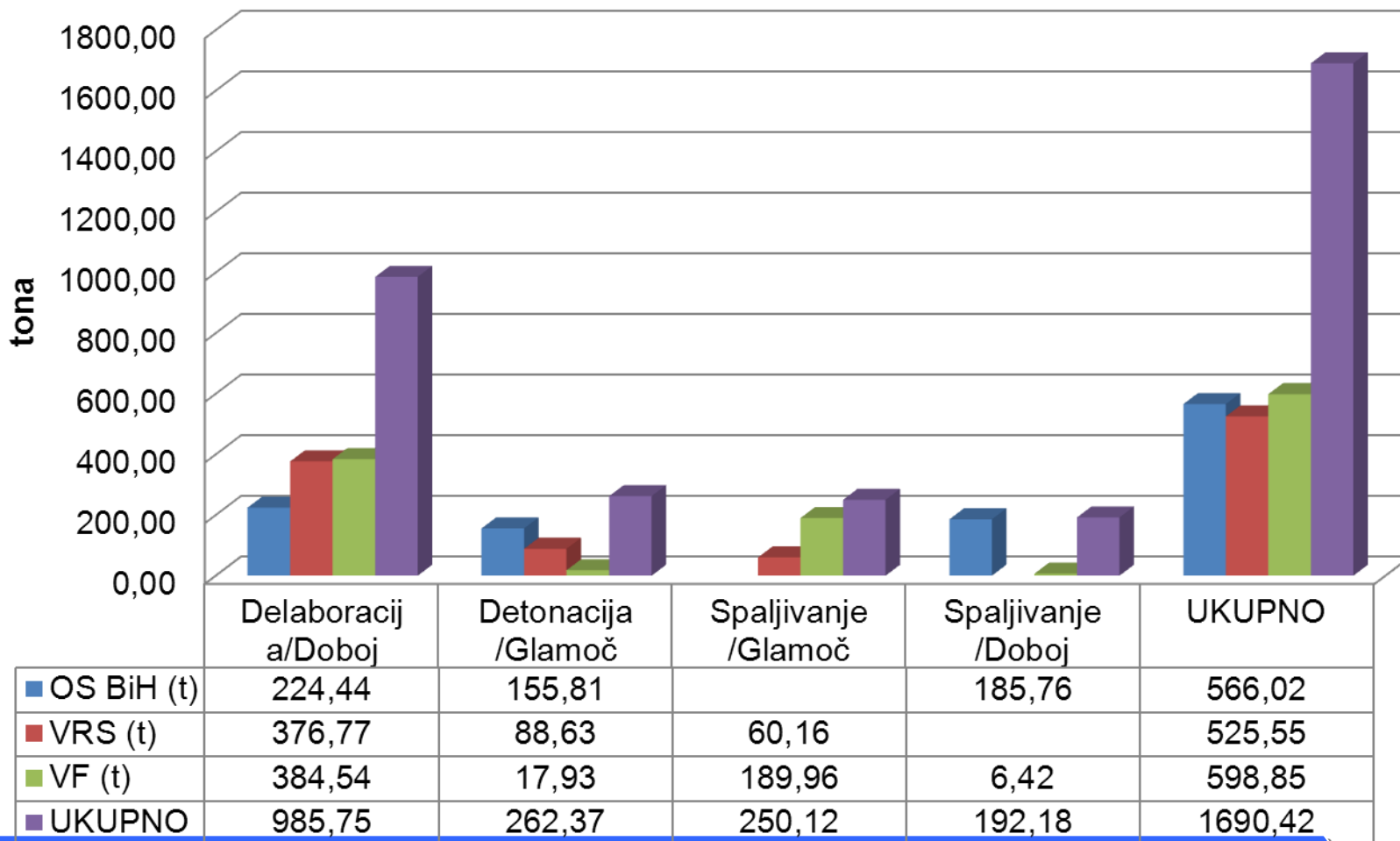
2.1.1. DEMILITARIZACIJA MUNICIJE U OS BiH

1. U kapacitetima Oružanih snaga BiH
2. U fabrikama vojne industrije u BiH (UNDP)
Ozbiljan angažman u 2018. godini.
1. Izvan BiH - u fabrikama u regionu (UNDP)
Demilitarizovano 153,4 tone municije sa WP u toku 2016/2017 godine, očekuje se demilitarizacija 21 tone municije sa WP u toku 2018. godine, kao i nastavak demilitarizacije municije u regionu za koje u BiH nema kapaciteta.
4. Na poligonu otvorenom detonacijom (OS BiH, UNDP, STERLING)
Na poligonu su vršena kontrolna mjerenja zagađenja teškim metalima i mjerenje buke prilikom detonacija (na 1,5 km i u gradu Glamoču), određena neto količina eksploziva po fugasama.

2. TRENUTNI NAPORI MINISTARSTVA ODBRANE BIH U OBEZBJEĐENJU SIGURNOSTI SKLADIŠTA

2.1.2. DEMILITARIZACIJA MUNICIJE U 2017. GODINI

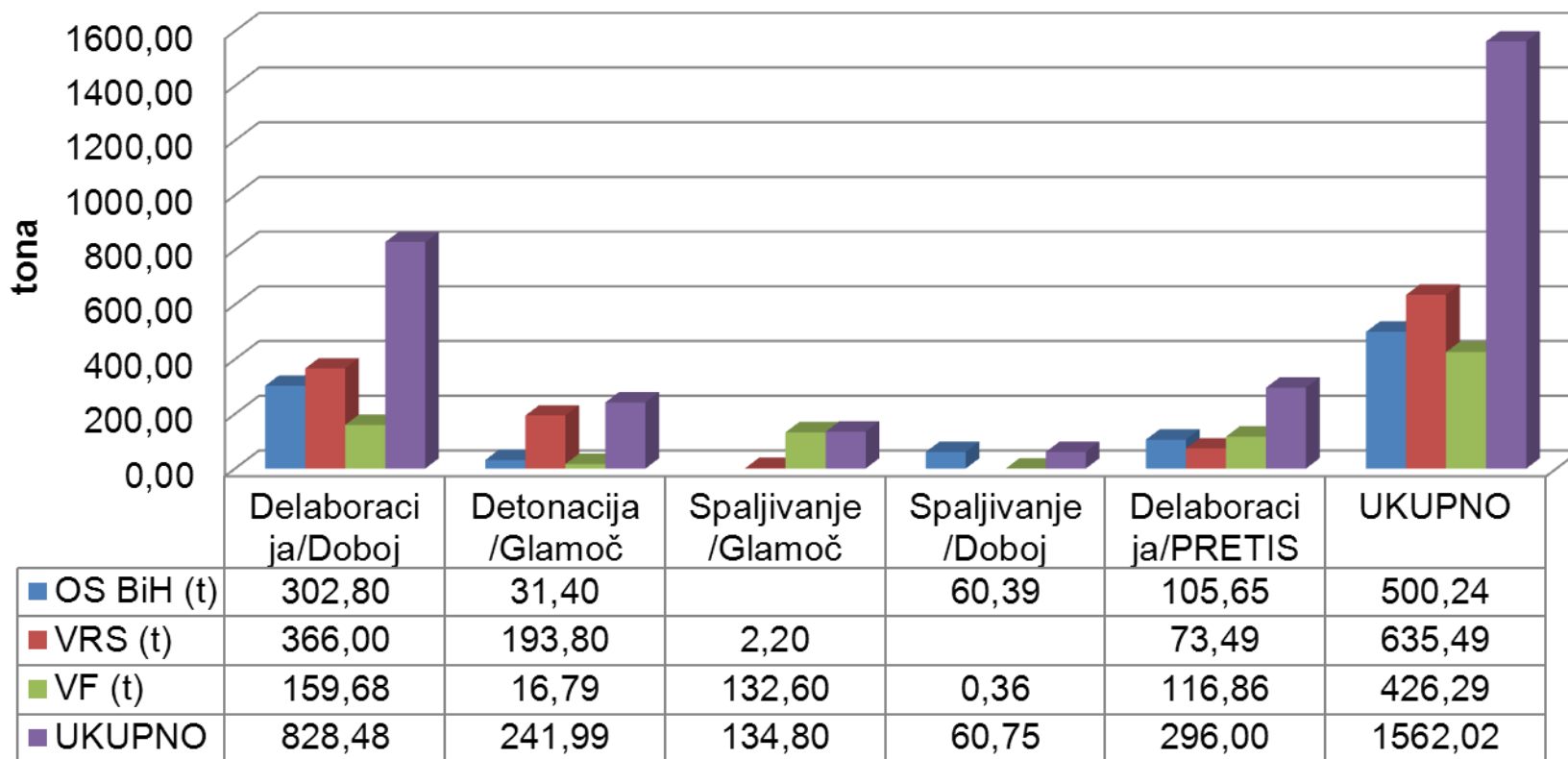

2. TRENUTNI NAPORI MINISTARSTVA ODBRANE BIH U OBEZBJEĐENJU SIGURNOSTI SKLADIŠTA

STANJE SA 31.08.2018. GODINE

2.1.3. DEMILITARIZACIJA MUNICIJE U ORUŽANIM SNAGAMA BIH I IZVAN SISTEMA ODBRANE U 2018. GODINI

48,07 tona delaborisani elementi / 344,07 tona ukupna suma PRETIS

2. TRENUTNI NAPORI MINISTARSTVA ODBRANE BIH U OBEZBJEĐENJU SIGURNOSTI SKLADIŠTA

2.1.4. DRUGI NAČINI SMANJENJA VIŠKOVA MUNICIJE U OS BiH

Drugi načini smanjenja viškova municije u OS BiH u narednom periodu:

	UKUPNA MASA (tona)
DONACIJA	226
PRODAJA (SCOUT)	1.900

Napomena: U periodu 2017/2018. godina nije bilo donacija i prodaje viškova municije iz OS BiH

2. TRENUTNI NAPORI MINISTARSTVA ODBRANE BIH U OBEZBJEĐENJU SIGURNOSTI SKLADIŠTA

2.2. Poboljšanje infrastrukture za skladištenje municije u 2017. i 2018. godini

OSCE BiH:

- **SECUP BiH Projekat (2013-2016)**
 - **Infrastrukturni radovi u skladištima**
- **SAFE UP BiH Projekat (2018-2019)**
 - **Infrastrukturni radovi u skladištima**
 - **Uspostava Laboratorije za ispitivanje hemijske stabilnosti baruta u TROM Doboju (infrastrukturni radovi na objektu, nabavka opreme i potrošnog materijala, obuka laboranata)**

UNDP BiH:

- **EXPLODE+ (2018-2019)**
 - **Infrastrukturni radovi u toku 2018. godine u perspektivnim skladištima Krupa Hadžići (renoviranje 5 objekata) i Kula Mrkonjić Grad (izgradnja 14 vrata na skladišnim objektima). Finansiranje: Kraljevina Saudijska Arabija.**

2. TRENUTNI NAPORI MINISTARSTVA ODBRANE BIH U OBEZBJEĐENJU SIGURNOSTI SKLADIŠTA

2.3. Obuka osoblja

TRADOC/MTT:

- **U 2017. GODINI REALIZOVANO 17 KURSEVA**
 - **ADR INSPEKTORI,**
 - **OSNOVNI KURS O MUNICIJI,**
 - **OSNOVNI KURS O MUNICIJI (KONDICIRANJE),**
 - **HEMIJSKA ANALZA BARUTA (KONDICIRANJE),**
 - **RUKOVANJE SA MUNICIJOM,**
 - **DELABORACIJA MUNICIJE,**
 - **KURS ZA VOZAČE (SIGURAN TRANSPORT MUNICIJE I OPASNIH MATERIJA)**
- **KURSEVE ZAVRŠILO UKUPNO 141 POLAZNIK**

2. TRENUTNI NAPORI MINISTARSTVA ODBRANE BIH U OBEZBJEĐENJU SIGURNOSTI SKLADIŠTA

2.3. Obuka osoblja

TRADOC/MTT:

- **U 2018. GODINI REALIZOVANO 18 KURSEVA**
 - **ADR INSPEKTORI,**
 - **OSNOVNI KURS O MUNICIJI,**
 - **OSNOVNI KURS O MUNICIJI (KONDICIRANJE),**
 - **HEMIJSKA ANALZA BARUTA (KONDICIRANJE),**
 - **RUKOVANJE SA MUNICIJOM,**
 - **DELABORACIJA MUNICIJE,**
 - **SIGURAN TRANSPORT MUNICIJE I OPASNIH MATERIJA,**
 - **KURS ZA VOZAČE (ADR KURS ZA CISTERNU)**

- **ZAVRŠILO UKUPNO 101 POLAZNIK (STANJE SA 01.10.18.)**

2. TRENUTNI NAPORI MINISTARSTVA ODBRANE BIH U OBEZBJEĐENJU SIGURNOSTI SKLADIŠTA

2.3. Obuka osoblja

OSCE BiH (SECUP):

- **OBUKA EKSPERATA OS BiH O UPRAVLJANJU IDS, OBUČENO 80 LICA**
- **PODRŠKA ODRŽIVOSTI IDS ZA 2018-2020 (OD 2020. GODINE OS BiH PREUZIMAJU NADLEŽNOST ODRŽAVANJA IDS).**

UNDP BiH:

- **OBUKA 10 DELABORANATA U TROM DOBOJ U 2017. GODINI**
- **OBUKA 12 RUKOVAOCA ZA KORIŠTENJE EWI PEČI I PULLA PART MAŠINE (Septembar 2018. godine)**

2. TRENUTNI NAPORI MINISTARSTVA ODBRANE BIH U OBEZBJEĐENJU SIGURNOSTI SKLADIŠTA

2.4. Uspostava Centralne laboratorije za ispitivanje hemijske stabilnosti baruta

R.Austrija:

- OD 2013. GODINE DO 2018. GODINE U PRIMJENI ŠEST POKRETNIH TLC LABORATORIJA.
- TESTIRANO 197 UZORAKA

OSCE BiH Projekat SAFE UP:

- NOVA LABORATORIJA JE STAVLJENA U FUNKCIJU 19.07.2018. OD STRANE OSCE-A.
- PRIMJENJUJU SE: HPTLC I VST METODA.
- OBUKA:
 - A) I- DIO OD 15.04. DO 21.04.2018. U ŠVICARSKOJ
 - B) II- DIO OD 16.07. DO 20.07.2018. U TROM DOBOJ
- TESTIRANO 322 UZORKA (41 UZORAK III KATEGORIJA)

Uspostavljen je proces praćenja životnog ciklusa municije

2. TRENUTNI NAPORI MINISTARSTVA ODBRANE BIH U OBEZBJEĐENJU SIGURNOSTI SKLADIŠTA

2.4. Uspostava Centralne laboratorije za ispitivanje hemijske stabilnosti baruta

3. IZAZOVI

- **DONOŠENJE POLITIČKE ODLUKE ZA AKTIVACIJU MAP-A, A TIME I PRIMJENE NOVE REFORME ODBRANE I NOVE STRUKTURE OS BIH**
- **NEDOVOLJNA SREDSTVA U BUDŽETU MO BIH ZA OPERACIJE SA MUNICIJOM (DEMILITARIZACIJA, REMONT)**
- **POSTOJANJE JOŠ UVIJEK VELIKIH KOLIČINA VIŠKOVA MUNICIJE**
- **ODSUSTVO ULAGANJA U NEPERSPEKTIVNA SKLADIŠTA MUNICIJE**
- **NEZATVARANJE NEPERSPEKTIVNIH LOKACIJA ZA SKLADIŠTENJE MUNICIJE ZBOG VELIKIH KOLIČINA VIŠKOVA.**
- **DOSTIZANJE ZAHTJEVANIH STANDARDA INFRASTRUKTURE NA SVIM LOKACIJAMA ZA SKLADIŠTENJE NAORUŽANJA I MUNICIJE.**

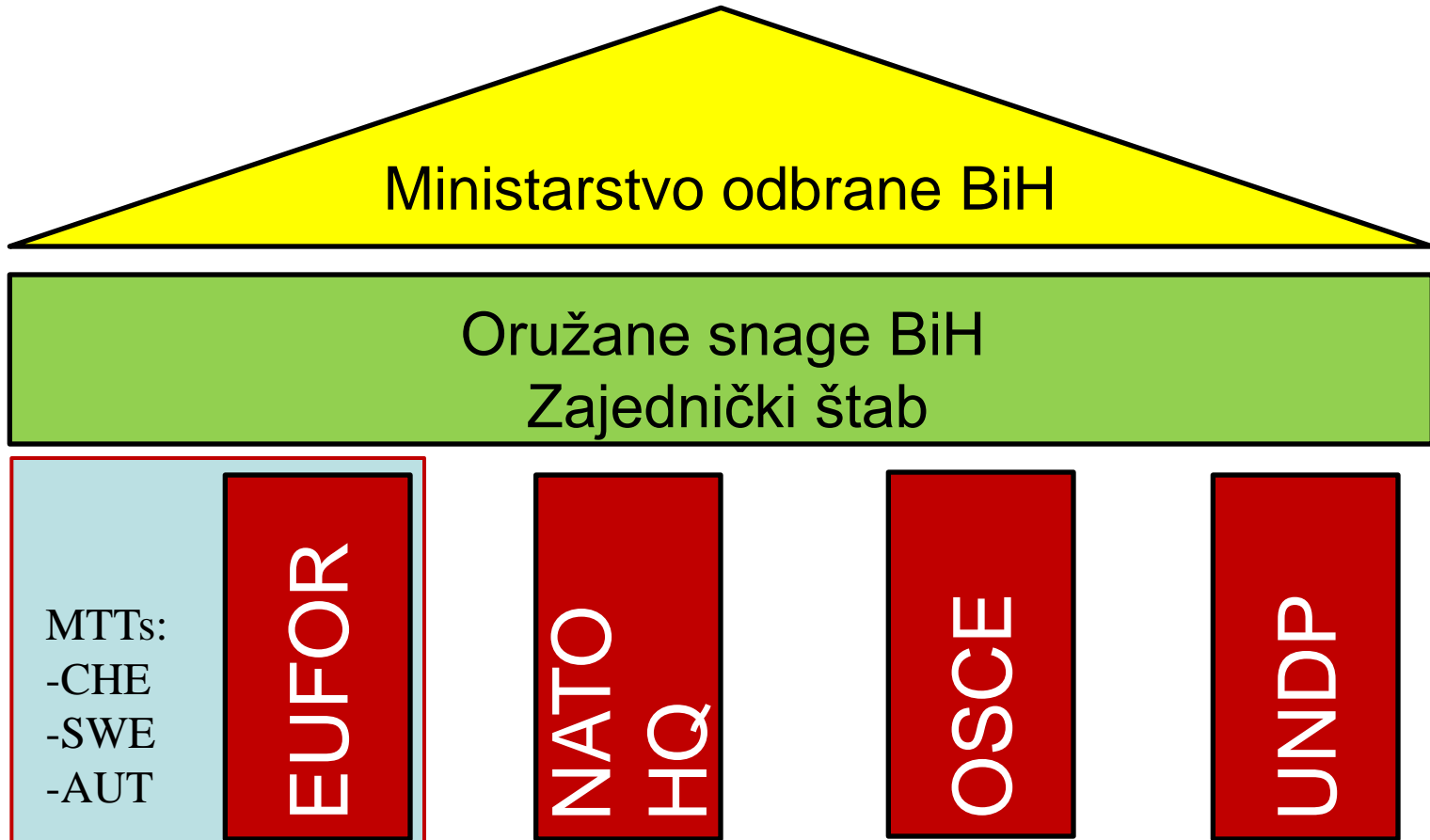
4. IDENTIFIKOVANI PRIORITETI I POTREBE U SMISLU FINANSIJSKE I TEHNIČKE PODRŠKE

- **LOGIS ZA MUNICIJU**
- **POBOLJŠANJE INFRASTRUKTURE NA OSTALIM PERSPEKTIVNIM LOKACIJAMA KOJE NISU OBUHVAĆENE POSTOJEĆIM PROJEKTIMA SECUP, EXPLODE+ I SAFE-UP.**
- **UGRADNJA IDS NA SVIM OSTALIM PERSPEKTIVNIM LOKACIJAMA**

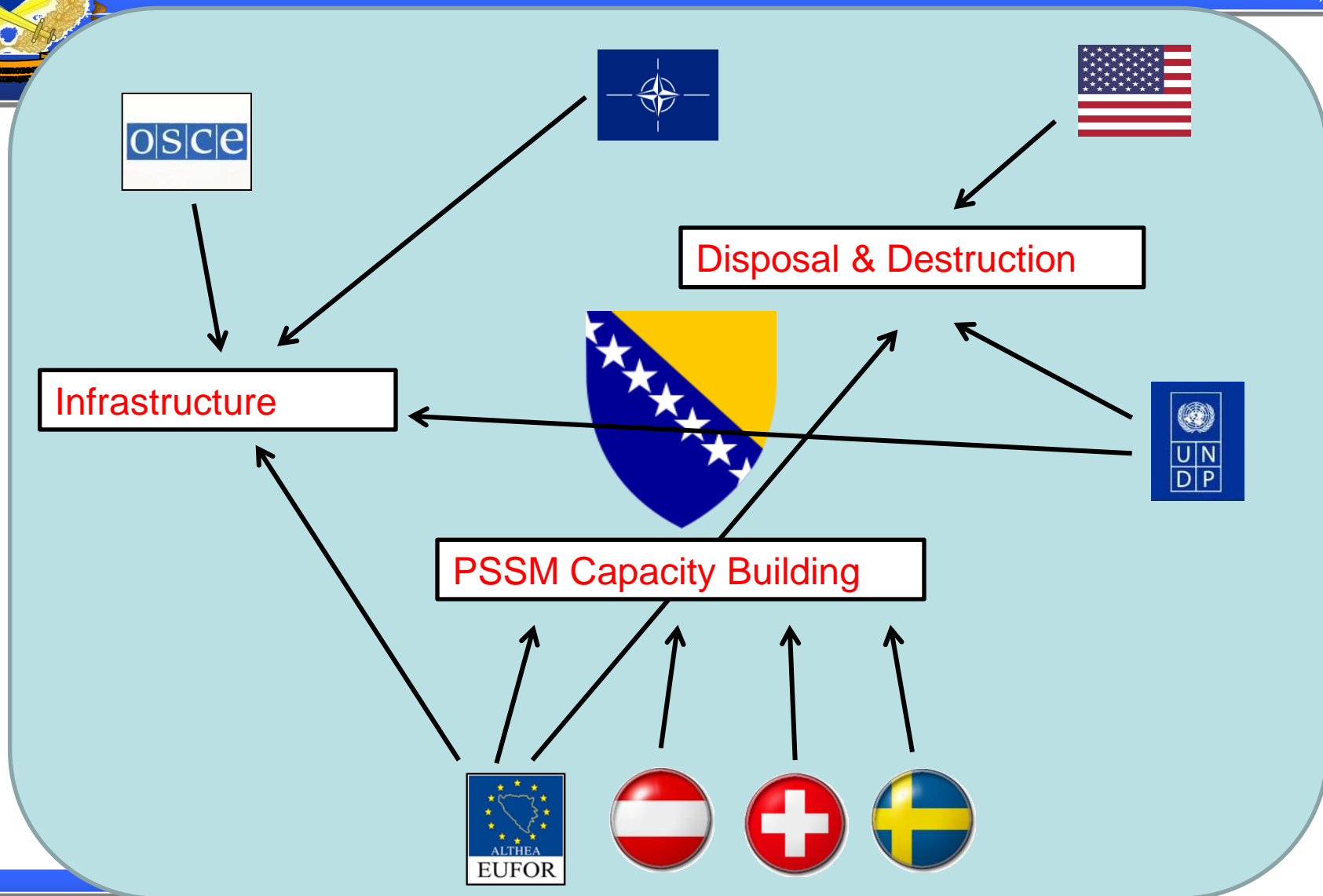
5. MEĐUNARODNA SARADNJA (AKTIVNOSTI U TOKU I PLANIRANE AKTIVNOSTI)

Matrica koordinacije

5. MEĐUNARODNA SARADNJA (AKTIVNOSTI U TOKU I PLANIRANE AKTIVNOSTI)

5. MEĐUNARODNA SARADNJA (AKTIVNOSTI U TOKU I PLANIRANE AKTIVNOSTI)

MEĐUNARODNI PROJEKTI

-OSCE:

SECUP (2013-2016) – završen

SAFE-UP:

- Infrastrukturni radovi
- Uspostava nove Laboratrije za ispitivanje hemijske stabilnosti baruta

- **UNDP :**

EUSTAR

- Implementacija projekta od 01.06.2017. do 30.11.2019. godine
- Vrijednost projekta 2.999.216,31 američkih dolara

Planirane aktivnosti:

- uništavanje (demilitarizacija) do 3.000 tona municije i kompleksnih sistema u domaćim i međunarodnim postrojenjima za demilitarizaciju
- prenos znanja i iskustava o uništavanju municije

5. MEĐUNARODNA SARADNJA (AKTIVNOSTI U TOKU I PLANIRANE AKTIVNOSTI)

- UNDP :

EXPLODE (2014-2016) – završen

- Denilitarizacija municije
- Infracrturna unapređenja

EXPLODE+

- Demilitarizacija (spaljivanje) SALW municije i delaboracija minobacačkih mina
Finansiranje: Vlada SR Njemačke (250.000 EUR), Kraljevina Nizozemska i USA State Department (63.000 USA dolara).
- Infracrturni radovi u toku 2018. godine u perspektivnim skladištima
Krupa Hadžići (renoviranje 5 objekata) i Kula Mrkonjić Grad (izgradnja 14 vrata na skladišnim objektima). Finansiranje: Kraljevina Saudijska Arabija.
Projekat se nastavlja i u 2019. godini.

- USA – STERLING

- Demilitarizacija municije na pologonu Glamoč (spaljivanje i otvorena detonacija)

5. MEĐUNARODNA SARADNJA (AKTIVNOSTI U TOKU I PLANIRANE AKTIVNOSTI)

THE HALLO TRUST

- Održane tri radionice u organizaciji „THE HALLO TRUST“
- Donirano: - Mobilna mašina LOT-PEN 2 kom
 - Stacionarna laserska mašina 1 kom
- Izvršena prezentacija rada mašina za obilježavanje naoružanja SALW-a
- U toku 2018. godine se očekuje početak rada na markiranju i obilježavanju SALW-a

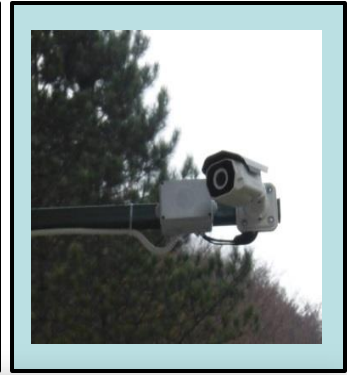
NPA BiH (Norwegian People's Aid)

- Procjena rizika izloženosti naseljenih mjesta u blizini skladišta municije (Izvršen projekat na perspektivnoj lokaciji „Gabela” Čapljina)
- Projekat će u narednom periodu obuhvatiti i ostale 4 perspektiven lokacije

3. MEĐUNARODNI PROJEKTI UNDP, OSCE, HALO TRUST, NPA

osce Organization for Security and
Co-operation in Europe
Mission to Bosnia and Herzegovina

Hvala vam na pažnji

PITANJA

?